

...Na osnovu ~lana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skup{tina Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavni~kog doma, odr`anoj 18. juna 2004. godine, i sjednici Doma naroda, odr`anoj 29. juna 2004. godine, usvojila je

ZAKON

O RA^UNOVODSTVU I REVIZIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I - OSNOVNE ODREDBE

^lan 1.

Ciq i predmet zakona

1. Ovim zakonom se: utvr|uju obavezni standardi ra~unovodstva i revizije, ukqu~uju}i i kodeks profesionalne etike za profesionalne ra~unovo|e i revizore koji se obavezno primjeweju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine (u daqem tekstu: BiH), propisuju jednoobrazni zahtjevi za sticawe kvalifikacija i sprovo|ewe obuke, testirawa, certifikacije i licencirawa profesionalnih ra~unovo|a i revizora, koji su obavezni na cijeloj teritoriji BiH, propisuje uzajamno priznavawe kvalifikacija profesionalnih ra~unovo|a i revizora i nesmetano obavqawe revizije na cijeloj teritoriji BiH, utvr|uje obaveza usagla{avawa sprovedbenih i drugih propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj (u daqem tekstu: entiteti) i Br~ko Distriktu BiH (u daqem tekstu: Distrikt) sa odredbama ovog zakona, ure|uje osnivawe nezavisne komisije za ra~unovodstvo i reviziju BiH (u daqem tekstu: Komisija), koja }e nadgledati primjenu standarda i vr{iti druge poslove u skladu sa ovla{tewima iz ovog zakona, za cijelu teritoriju BiH.

2. Pojmovi upotrijebgqeni u ovom zakonu imaju sqede }e zna~ewe:

- a) *Ra~unovodstvena profesija* je profesija koja obavqa ra~unovodstvene, revizijske i srodne usluge u BiH;
- b) *Komisija* je nezavisna i stru~na komisija za ra~unovodstvo i reviziju BiH, koja je zadu`ena za ra~unovodstvene i revizijske standarde i prate }a uputstva i prakse iz ~lana 2. ovog zakona i za druge aktivnosti iz ~lana 3. ovog zakona;
- c) *Standardi* su ra~unovodstveni standardi i standardi revizije, prate }a uputstva, obja{ewawa i smjernice i na~ela profesionalne etike iz ~lana 2. ovog zakona, koji su obavezni za ra~unovodstvenu profesiju na cijeloj teritoriji BiH;
- d) *Profesionalna tijela* su nevladina, dobrovoqna i stru~na udru`ewa u BiH, koja su priznata kao dobre profesionalne ra~unovodstvene organizacije dobre reputacije i koja ispuwavaju uslove iz ~lana 11. ovog zakona.

II - STANDARDI

^lan 2.

Ra~unovodstveni standardi i standardi revizije

1. Ra~unovodstveni standardi koji se primjeweju na cijeloj teritoriji BiH su:

- a) me|unarodni ra~unovodstveni standardi (IAS), odnosno Me|unarodni standardi finansijskog izvje{tavawa (IFRS);
- b) prate }a uputstva, obja{ewawa i smjernice koje donosi Odbor za me|unarodne ra~unovodstvene standarde (IASB).

2. Standardi revizije i na~ela profesionalne etike profesionalnih ra~unovo|a i revizora koji se primjeweju na cijeloj teritoriji BiH su:

- a) me|unarodni standardi revizije (ISA);
- b) kodeks etike za profesionalne ra~unovo|e;
- c) prate }a uputstva, obja{ewawa i smjernice koje donosi Me|unarodna federacija ra~unovo|a (IFAC).

3. Standardi iz ovog ~lana obuhvataju i standarde, uputstva, obja{ewawa, smjernice i na~ela koje IFAC i IASB donesu nakon stupawa na snagu ovog zakona.

4. Standardi iz ovog ~lana primjeweju se na sva privatna i javna preduze }a i druga pravna lica sa sjedi{tem u BiH.

5. Izuzetno od odredbe stava 4. ovog ~lana, a do objavqivawa me|unarodnih ra~unovodstvenih standarda za vlade i druga pravna lica iz javnog sektora, buxeti, buxetski korisnici i vanbuxetski fondovi u BiH primjewiva }e va`e}e propise institucija BiH, entiteta i Distrikta o ra~unovodstvu i finansijskom izvje{tavawu.

III - KOMISIJA ZA RA^UNOVODSTVO I REVIZIJU BiH

^lan 3.

Uspostavqawe i nadle`nosti Komisije

1. Ovim zakonom propisuje se osnivawe Komisije, koju formira specijalni me|unarodni savjetnik imenovan u skladu sa ~lanom 12. ovog zakona.
2. Komisija obavqa sqede }e aktivnosti:
 - a) prevodi i objavquje standarde, prate }a uputstva, obja{ewewa i smjernice i na~ela profesionalne etike iz ~lana 2. ovog zakona;
 - b) utvr|uje kriterijume i donosi jedinstveni program kvalifikacija, obuke, testirawa, certifikacije i licencirawa za ra~unovodstvenu profesiju, koji je u potpunosti usagla{en sa standardima i smjericama IFAC-a i koji se primjewuje na cijeloj teritoriji BiH, te nadgleda wegovo sprovo|ewe u entitetima i Distriktu;
 - c) nadgleda sprovo|ewe jedinstvenog programa obuke za sticawe kvalifikacija za ra~unovodstvenu profesiju i, u saradwi sa profesionalnim tijelima i davaocima usluga obuke, izdaje obavezna uputstva koja su potrebna za pravilnu i jednoobraznu primjenu tog programa na cijeloj teritoriji BiH;
 - d) uspostavqa jedinstveni program testirawa kandidata za ra~unovodstvenu profesiju i sprovodi taj program na cijeloj teritoriji BiH;
 - e) u skladu sa ~lanom 5. ovog zakona, nadgleda certifikaciju koju vr{e profesionalna tijela, u smislu ispuwawawa uslova u pogledu prethodne obuke, polo`enih ispita, stru`ne spreme i prakti~nog iskustva koji su jedinstveni na cijeloj teritoriji BiH;
 - f) nadgleda licencirawe i certifikaciju ~lanova ra~unovodstvene profesije;
 - g) inicira i koordinira aktivnosti za uspostavqawe zajedni~kog profesionalnog tijela na nivou BiH, ukoliko isto dobrovoqno formiraju postoje }a profesionalna tijela u BiH u roku od {est (6) mjeseci od dana stupawa na snagu ovog zakona;
 - h) odr`awa redovne sastanke u ciqu kontrole primjene standarda, sprovo|ewa jedinstvenog programa sticawa kvalifikacija i ostalih povezanih pitawa;
 - i) priprema godi{wu informaciju za Savjet ministara BiH, koja obavezno sadr`i i podatke o prihodima i rashodima Komisije, i ~ija }e dospunost kao javnog dokumenta biti obezbijelena najkasnije do kraja februara svake godine.
3. Opravdani tro{kovi koji nastanu kao rezultat obavqawa aktivnosti Komisije u skladu sa ovim zakonom finansiraju se doprinosima koje pla }aju profesionalna tijela, naknadama za ispite koje pla }aju kandidati, mogu }om podr{kom me|unarodnih donatora i iz drugih dostupnih izvora. Visinu i kriterijume u~e{ }a profesionalnih tijela u tro{kovima Komisije utvr|uje Komisija u koordinaciji sa profesionalnim tijelima.
4. Naknade za ispite i ostali prihodi Komisije:
 - a) nezavisni su i odvojeni od buxeta BiH, entiteta i Distrikta;
 - b) mogu se koristiti isqu~ivo za sprovo|ewe aktivnosti Komisije u skladu sa ovim zakonom i za razvoj ra~unovodstvene profesije u BiH.

^lan 4.

Sastav Komisije

1. Komisija ima sedam (7) ~lanova koji se biraju iz ra~unovodstvene profesije, od kojih su:
 - a) tri ~lana iz Federacije Bosne i Hercegovine;
 - b) tri ~lana iz Republike Srpske;

c) jedan član iz Brčko Distrikta BiH.

2. Svaki član Komisije imenuje se na prijedlog profesionalnog tijela. Profesionalno tijelo ima obavezu da obezbijedi da je član kojeg imenuje za Komisiju reprezentativan u odnosu na članstvo tog tijela. Ukoliko Komisija u roku od devet mjeseci od dana stupawa na snagu ovog zakona primi peticiju potpisanu od strane deset posto ili više članova bilo kog profesionalnog udru`ewa, specijalni međunarodni savjetnik nadzira je novo glasawe članova pomenutog udru`ewa u ciju utvrđivawa, na osnovu obične većine glasova, koji kandidati za članove Komisije predstavqaju izbor članstva tog udru`ewa.

3. Članovi Komisije imenuju se na period od dvije godine. Član Komisije ne može se kandidovati za ponovne izbore nakon uzastopne četiri godine provedene u tom svojstvu.

IV - ZVAWE I KVALIFIKACIJA

Član 5.

Zvawa, testirawe, sertifikacija i licencirawe

1. Ovim zakonom propisuju se sqedea zvawa u ra~unovodstvenoj profesiji u BiH:

- a) certifikovani ra~unovodstveni tehničar (CRT);
- b) certifikovani ra~unovođa (CR);
- c) ovlaštteni revizor (OR).

2. Testirawe kandidata za zvawa iz stava 1. ovog člana, izdavawe sertifikata uspješnim kandidatima i licencirawe (izdavawe dozvole za rad) vrše:

- a) testirawe kandidata za CRT, CR i OR vrši Komisija. Testirawe kandidata vrši se na osnovu jedinstvenog programa za cijelu teritoriju BiH, koji je u cjelini usklađen sa standardima i smjernicama IFAC-a. Komisija može prenijeti aktivnosti u vezi s administracijom testirawa na jedno ili više profesionalnih tijela pri čemu je Komisija pblje nadgledati sprovođewe takvih aktivnosti, s tim da odgovornost za testirawe i izradu testova zadržava sama Komisija;
- b) izdavawe sertifikata za CRT i CR vrše profesionalna tijela uz nadzor Komisije. Izdavawe sertifikata za OR vrši Komisija;
- c) licencirawe CRT i CR koji pružaju nezavisne ra~unovodstvene usluge trećim licima vrše profesionalne asocijacije. Licencirawe se ne vrši za CRT i CR koji obavqaju ra~unovodstvene poslove za interne potrebe preduzeća i drugih pravnih lica u kojima su zaposleni. Licencirawe OR vrše entiteti i Distrikt. Reviziju u BiH mogu vršiti samo lica koja imaju odgovarajuću licencu izdatu u BiH. Revizijske izvještaje mogu davati samo preduzeća koja imaju odgovarajuću licencu izdatu u BiH.

3. Nezakonita je upotreba zvawa i naziva iz ovog člana od strane lica koja nisu certifikovana u skladu sa ovim zakonom, kao i nuđewe ili obavqawe nezavisnih ili revizijskih usluga trećim licima od strane lica koja nisu licencirana u skladu sa ovim zakonom.

4. Ranija zvawa u ra~unovodstvenoj profesiji u BiH, stečena po propisima koji su se primjewisali prije dana stupawa na snagu ovog zakona, preimenovawe se kako slijedi:

- a) Ra~unovodstveni tehničar - ra~unovođa dobija zvawe certifikovani ra~unovodstveni tehničar;
- b) Samostalni ra~unovođa dobija zvawe certifikovani ra~unovođa;
- c) Ovlaštteni ra~unovođa dobija zvawe certifikovani ra~unovođa;
- d) Pomoćnik revizora dobija zvawe certifikovani ra~unovođa;
- e) Ovlaštteni revizor zadržava zvawe ovlaštteni revizor.

5. Na zahtjev lica sa važećim ranijim zvawem iz stava 4. ovog člana, profesionalna tijela je, u skladu sa ovlaštewima iz stava 2.b) ovog člana, u roku od šest (6) mjeseci od dana stupawa na snagu ovog zakona, izdati novi certifikat za odgovarajuće zvawe u skladu sa st. 1. i 4. ovog člana. Komisija je urediti odgovarajućii postupak za članove onih profesionalnih tijela koja nisu u stawu da ispune ovaj zahtjev. Komisija je preporučiti standardnu, administrativnu naknadu nominalnog iznosa ~ijom naplatom se omoguđuje udru`ewima da nadoknade neophodne administrativne troškove koji je nastati usqed ispuwavawa zahtjeva ove odredbe.

6. Lica sa ranijim zvanem pomoćnika revizora iz stava 4.d) ovog zakona postaju ovlaštene revizori samo ako u periodu od dvanaest mjeseci od dana stupawa na snagu ovog zakona odslužaju specijalni kurs kontinuirane profesionalne edukacije iz napredne revizije u trajawu od 40 časova i iz ovog kursa polože ispit. Kurs kontinuirane profesionalne edukacije kao i ispit na kraju kursa organizuje Savez računovoja i revizora Republike Srpske pod nadzorom Komisije.

Član 6.

Kvalifikacije

1. Novi kandidati za profesionalna zvaawa iz člana 5. stav 1. ovog zakona moraju ispuwavati uslove u pogledu stručne spreme, praktičnog iskustva, obuke i testirawa koje utvrđuje Komisija, a koji su usklađeni sa odgovarajućim standardima i smjericama IFAC-a. Nadležno tijelo iz člana 5. stava 2.b) ovog zakona izdaje certifikate na osnovu dokaza o zadovoljewe svih propisanih uslova.
2. Sva lica iz računovodstvene profesije, uključujući i lica koja su zvaawa stekla u skladu sa članom 5. stav 4. ovog zakona, dužna su da pohađaju kontinuiranu profesionalnu edukaciju u okviru kriterijuma koje utvrđi Komisija, a u trajawu od najmawe 120 sati u periodima od tri godine.
3. Licence koje su izdate prije dana stupawa na snagu ovog zakona i daće se priznavati, s tim što nosioci takvih licenci moraju ispuniti zahtjeve kontinuirane profesionalne edukacije iz stava 2. ovog člana. Na zahtjev nosioca licenci iz ovog stava, entiteti ili Distrikt izdaje novu licencu u skladu sa članom 5. stav 2.c) ovog zakona.

Član 7.

Program za sticawe kvalifikacija i obuku na nivou BiH

1. Za računovodstvenu profesiju u BiH primjewejuje se jedinstveni Program za sticawe kvalifikacija i obuku na nivou BiH (u daqem tekstu: Program), na isti način i pod istim uslovima za cijelu teritoriju BiH.

2. Program utvrđuje Komisija, u skladu sa standardima i smjericama IFAC-a.

Jedinstvenost testirawa i certifikacije za zvaawa CRT, CR i OR predstavqa jednu komponentu Programa. Razlike između entiteta i Distrikta u pogledu testirawa ni u kojem slučaju nisu dozvoqene.

3. Komisija objavljuje Program najkasnije u roku od tri (3) mjeseca od dana wenog formirawa.

4. Komisija donosi i objavljuje i izmjene Programa, ako i kada IFAC izmijeni ili dopuni svoje standarde i smjernice.

5. Lica, koja pristupaju računovodstvenoj profesiji u BiH nakon stupawa na snagu ovog zakona, mogu steći zvaawa iz člana 5. stav 1. ovog zakona samo ako ispuwavaju uslove odgovarajućeg dijela ili dijelova Programa.

6. Pored uslova u pogledu testirawa i certifikacije, Program sadrži i potrebne uslove koje kandidati treba da ispuwavaju u pogledu:

a) stručne spreme i radnog iskustva za odgovarajućim nivou certifikacije;

b) odgovarajućeg zawa iz pravne regulative i poreskog sistema BiH, što se dokazuje putem pismenog ispita.

7. Usluge obuke kandidata za računovodstvenu profesiju, u skladu sa Programom, pružaju preduzeća iz privatnog sektora, profesionalna tijela i obrazovne ustanove u BiH, koji ispuwavaju uslove koje utvrđi Komisija. Po završenoj obuci, organizator obuke izdaje uvjerewe polaznicima obuke o broju časova i programu pružene obuke. Pohađawe kurseva obuke za kandidate nije obavezno, ali je polagawe testa, kao komponenta Programa, obavezno za certifikaciju kandidata.

8. Ispiti se vrše po programu koji utvrđuje Komisija, pod istim uslovima za sva lica u BiH. Izradu testova vrši Komisija, dok aktivnosti vezano za administraciju testirawa Komisija može prenijeti na jedno ili više profesionalnih tijela pri čemu je potrebno nadgledati sprovođenje takvih aktivnosti.

9. Kontinuirana profesionalna edukacija uključena je u Program u skladu sa uputstvima koja izdaje Komisija, a vrše je profesionalna tijela.

Član 8.

Priznavawe stranih kvalifikacija

1. Komisija, u skladu sa ovlaštenjima iz člana 5. stav 2.c) ovog zakona, vrši certifikaciju lica koja su stekla kvalifikacije izvan BiH, nakon što ta lica dokažu da su ispunila IFAC-ove uslove edukacije u zemlji u kojoj su stekla kvalifikaciju, kao i da ispunjavaju uslove stručne spreme, radnog iskustva i poznavanja pravne regulative i poreskog sistema BiH u skladu sa Programom.
2. Komisija je obavezna propisati uslove i postupak certifikacije lica iz stava 1. ovog člana, u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 9.

Uzajamno priznavanje kvalifikacija u BiH

1. Svim licima, koja imaju važeće zvanje stečeno u skladu sa ovim zakonom, to zvanje se priznaje na cijeloj teritoriji BiH bez dodatnih zahtjeva.
2. Sva lica, koja imaju važeće licence izdate u skladu sa ovim zakonom, usluge za koje su ovlaštena tom licencom mogu pružiti na cijeloj teritoriji BiH bez dodatnih zahtjeva.
3. Izvršene revizije i revizijski izvještaji priznaju se na cijeloj teritoriji BiH bez dodatnih zahtjeva.
4. Nezakonito je odbijanje ovlaštenog organa za licenciranje u entitetu ili Distriktu da izda licencu propisno certifikovanom kandidatu zbog toga što je kandidat ili njegov profesionalna kvalifikacija vezana za drugi entitet ili Distrikt, kao i bilo kakvo drugačije i dodatno uslovljavanje izdavanja licence izvan uslova koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom.
5. Reviziju obavljaju revizorske firme koje su licencirane u skladu sa odgovarajućim zakonima o računovodstvu i reviziji entiteta. Sve revizorske firme, licencirane u skladu sa zahtjevima važećih zakona entiteta i Distrikta, imaju pravo obavljati usluge revizije za koje su tom licencom ovlaštena na cijelom prostoru BiH bez dodatnih zahtjeva.

V - MJERE ZA SPROVOĐENJE ZAKONA U ENTITETIMA I DISTRIKTU

Član 10.

Obaveze entiteta i Distrikta

1. Entiteti i Distrikt je u roku od tri (3) mjeseca od datuma stupanja na snagu ovog zakona preduzeti sve neophodne mjere za njegovo sprovođenje. Svi sprovedbeni propisi entiteta i Distrikta, kao i drugi postojeći zakoni i propisi entiteta i Distrikta kojima se uređuju pitanja iz ovog zakona bit će usklađeni sa odredbama ovog zakona. Zakonima o računovodstvu entiteta i Distrikta propisane se jednoobrazni obrasci finansijskih izvještaja i drugi računovodstveni zahtjevi za preduzeća.
2. Od svih lica koja nude nezavisne računovodstvene ili revizijske usluge zahtijeva se da budu certifikovana i licencirana u skladu sa odredbama ovog zakona. Sprovedbenim propisima entiteta i Distrikta propisane se prestanak obaveze licenciranja računovodstvenih i finansijskih radnika koji u preduzećima i drugim pravnim licima u kojima su zaposleni obavljaju računovodstvene, knjigovodstvene i poreske poslove za interne potrebe preduzeća uključujući, ali ne i ograničavajući se na, izradu poreskog bilansa i slične usluge.

Član 11.

Priznavanje profesionalnih tijela

1. Profesionalna tijela u BiH obavezna su:
 - a) saradivati sa Komisijom vezano za sva pitanja utvrđena ovim zakonom;
 - b) sprovesti jedinstveni program za sticanje kvalifikacija, certifikata i licenci za računovodstvenu profesiju na nivou BiH.
2. Komisija je dužna u skladu sa ovim zakonom da prizna ili odbije da prizna udruženje kao profesionalno tijelo, a u tu svrhu sačinjava poslovnik. Komisija definiše saradnju na način kojim se obezbjeđuje efektivno sprovođenje jedinstvenog programa iz stava 1. b) ovog člana.
3. Komisija uspostavlja postupke za regulisanje svih sporova nastalih povodom odluke Komisije o odbijanju priznavanja udruženja kao profesionalnog tijela. žalba na odluku Komisije podnosi se Sudu Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 14. Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00).
4. Nezakonita je etnička, polna ili diskriminacija po osnovu geografskog porijekla bilo kog udruženja ili računovođe ili revizora

kao pojedinca od strane Komisije.

VI - PRELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

^lan 12.

Specijalni me|unardni savjetnik

1. Savjet ministara BiH imenuje specijalnog me|unardnog savjetnika sa znawem iz oblasti ra~unovodstva i revizije.
2. U periodu od {est (6) mjeseci od stupawa na snagu ovog zakona, specijalni me|unardni savjetnik obavqa}e sqede }e zadatke i poslove i to prema datom redosqedu:
 - a) izraditi statut, poslovnik i interni pravilnik Komisije;
 - b) izraditi eti~ki kodeks za Komisiju i ra~unovodstvenu profesiju;
 - c) koordinirati izborne postupke koje vr{e profesionalna tijela za izbor ~lanova Komisije.
3. Specijalni me|unardni savjetnik obavqa}e funkciju direktora Komisije u periodu od {est mjeseci od dana izbora Komisije. Specijalni me|unardni savjetnik mo`e biti zadr`an na period od dodatnih {est (6) mjeseci u ulozi specijalnog savjetnika Komisije, ukoliko tako odlu~i Komisija ve}inom glasova.
4. Po zavr{etku mandata specijalnog me|unardnog savjetnika, sve izmjene Statuta i postoje}ih propisa Komisija }e donositi samo po osnovu jednoglasne odluke svih sedam ~lanova Komisije.

^lan 13.

Sva lica koja su zapo~ela program obuke i certifikacije prije stupawa na snagu ovog zakona a u skladu sa ranijim propisima entiteta, u skladu sa ovim zakonom imaju pravo zavr{iti taj program u periodu od najvi{e jedne godine od dana stupawa na snagu ovog zakona.

^lan 14.

Standardi iz ~lana 2. ovog zakona primjeweju se na finansijske izvje{taje za periode koji po~iwu od 1. januara 2004. godine i poslije.

^lan 15.

Stupawe na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavqivawa u "Slu`benom glasniku BiH".

PS BiH broj 77/04
29. juna 2004. godine
Sarajevo

Predsjedavaju}i
Predstavni~kog doma
Parlamentarne skup{tine BiH
Martin Ragu`, s. r.

Predsjedavaju}i
Doma naroda
Parlamentarne skup{tine BiH
Goran Milojevi}, s. r.